

سرشناسه:	فرقانی، قدرت الله، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور:	تابشی از قرآن / نویسندگان قدرت الله فرقانی، جعفر وفا؛ تهیه کننده پژوهشکده تحقیقات اسلامی.
مشخصات نشر:	قم: پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری:	۷۳۶ ص.
شابک:	۱۳۰۰۰۰ ریال: ۷-۰۹۷-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی:	فیلد
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۷۲۹-۷۳۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت:	نمایه.
موضوع:	قرآن -- تحقیق
موضوع:	تفاسیر
شناسه افزوده:	وفا، جعفر، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده:	پژوهشکده تحقیقات اسلامی
شناسه افزوده:	پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت
رده بندی کنگره:	۱۳۹۰ ت ۴ ف ۳ / ۶۵ BP
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۱۵
شماره کتابشناسی ملی:	۲۴۱۰۳۰۲

تابشی از قرآن

پژوهشکده تحقیقات اسلامی

www.ketab.ir

www.ketab.ir

نشر
زهدیه

تابشی از قرآن

- تهیه کننده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی
- نویسندگان: احمد حیدری، قدرت الله فرقانی، جعفر وفا
- صفحه آرا: حمزه زاهدی ● چاپ: سپهر
- نوبت چاپ: اول ● تاریخ چاپ: پاییز ۱۳۹۰
- شمارگان: ۱۰۰۰ ● قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان
- شابک: ۷ - ۰۹۷ - ۲۴۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قم، خ شهید فاطمی (دور شهر)، نبش فاطمی ۳، پلاک ۸۱
تلفکس: ۷۷۳۰۷۳۵ - ۲۵۱۰۰، همراه: ۸۷ ۲۸۸۳ ۲۵۳ ۹۱۲ -

مندوبان: ۶۶۱۰ ۳۷۱۸۸ - Email: toshy@afshar.net

فهرست مطالب

۱۵		مقدمه
۱۷		آغازی مبارک
۲۷		نمایی از متقیان
۳۰		ویژگی‌های منافقان
۳۳		اعجاز قرآن
۳۷		خلافت آدم
۴۰		نکوهش خوش‌گفتاران بدکردار
۴۲		هشدارهای پیاپی به یهود
۴۸		اهمیت امامت
۵۲		شهیدان زندگان جاوید
۵۵		منع تقلید کورکورانه
۵۷		نیکوکاران
۶۰		رابطه روزه با تقوا
۶۲		استحباب دعا
۶۵		امتحان مؤمنان
۶۸		سوگند بیجا
۷۰		شیر مادر
۷۳		اهتمام به نماز

۷۴	شرایط فرمانده جنگ
۷۸	عروة الوثقی
۸۱	انفاق
۸۶	تکلیف به اندازه توان
۸۸	محکم و متشابه
۹۲	پیروی از رسول خدا ﷺ نشانه دوستی با خدا
۹۵	توبه بی حاصل
۹۷	خانه کعبه
۱۰۲	حق تقوا
۱۰۵	اتحاد مسلمانان
۱۰۷	امدادهای غیبی در جنگ
۱۱۰	عبرت از تاریخ
۱۱۲	سنت جهاد
۱۱۴	ضرورت مقاومت
۱۱۶	تصمیم رهبری، پس از مشورت
۱۲۱	سنت الهی در مهلت دادن به کافر و بخیل
۱۲۴	ثروت، مایه قوام جامعه
۱۲۶	کنش و واکنش
۱۲۸	پرهیز از گناهان
۱۳۱	حسادت
۱۳۴	اطاعت از اولوا الامر
۱۳۷	بسیج و انگیزه ها
۱۴۰	جلوگیری از پخش شایعات
۱۴۲	وساطت نیک و بد
۱۴۴	تحیّت
۱۴۸	قتل مؤمن
۱۵۰	هجرت
۱۵۳	آرزوهای بیجا

۱۵۵	شهادت به حق
۱۵۸	منبع عزت
۱۶۰	اکمال دین و اتمام نعمت
۱۶۴	هدایت قرآن برای کیست؟
۱۶۶	تثلیث کفر است
۱۷۱	دشمنی یهود با مسلمانان
۱۷۴	بهره‌وری از طبیات
۱۷۶	قمار و شراب
۱۷۹	سؤال بی جا
۱۸۱	هلاکت امت‌ها به سبب گناه
۱۸۴	ترس از عذاب الهی، مانع معصیت
۱۸۶	ماهیت زندگی دنیا
۱۸۸	یکی از فلسفه‌های بلا
۱۹۰	نعمتهای فریب‌دهنده
۱۹۲	ممنوعیت طرد مؤمنان
۱۹۴	تشویق به توبه
۱۹۵	مأموران حفاظت انسان
۱۹۷	دوری از عیب‌جویان دین
۱۹۹	ایمنی‌یافتگان
۲۰۱	بصیرتهایی برای انسانها
۲۰۲	ناسزاگویی به مقدسات کفار
۲۰۳	شرح صدر زمینه هدایت
۲۰۶	ده فرمان مهم
۲۰۸	اخلاص در عبادت
۲۱۰	تفاوتها برای آزمایش است
۲۱۳	استکبار ابلیس
۲۱۷	اخطار به فرزندان آدم
۲۱۹	آراستگی به هنگام عبادت

۲۲۲	هر امتی مهلتی دارد
۲۲۳	نزاع دوزخیان
۲۲۵	کیفر قوم لوط
۲۲۸	کم فروشی
۲۳۰	عمران و آبادی در پرتو ایمان و تقوا
۲۳۴	انتقام الهی
۲۳۶	حبط اعمال
۲۴۰	حیلۀ یهود در فرار از تکالیف الهی
۲۴۳	برائت از مشرکان
۲۴۶	اهمیت بنای مساجد
۲۴۹	احدی الحسنيين
۲۵۲	حکمت زکات
۲۵۴	عرضۀ اعمال
۲۵۸	مسجد ضرار
۲۶۱	لزوم فراگیری معارف دینی
۲۶۳	دل بستگی به دنیا
۲۶۵	پاداش و کیفر اعمال
۲۶۸	پیروی از راه یافته
۲۷۱	ستم به خویشان
۲۷۳	عالم محضر خداست
۲۷۵	آرامش اولیای الهی
۲۷۷	سود و زیان هدایت و گمراهی
۲۷۹	خداوند رزاق
۲۸۲	آثار استغفار
۲۸۵	عمران و آبادی زمین
۲۸۸	بَقِیَّةُ اللَّهِ
۲۹۰	فرمان استقامت به پیامبر و امت
۲۹۲	لزوم نهی از فساد

۲۹۴	تصمیم قاطع و سریع در برابر گناه
۲۹۶	مصونیت مخلصین
۳۰۰	ملاک انتخاب مسئولین
۳۰۳	نتیجه بخشی قطعی تقوا و صبر
۳۰۵	مؤثر حقیقی
۳۰۷	مثل حق و باطل
۳۱۰	نشانه های اولوا الالباب
۳۱۴	آرامش در پرتو یاد خدا
۳۱۸	بisdاء
۳۲۱	دنیاپرستی
۳۲۳	اصل هم‌زبانی در دعوت انبیا
۳۲۸	ایام الله
۳۳۱	صبر و توکل
۳۳۳	مثل اعمال کافران
۳۳۵	درماندگی مستکبران
۳۳۷	مناظره شیطان
۳۳۹	کلمه طیبه و خبیثه
۳۴۱	نعمتهای بی‌شمار الهی
۳۴۳	اجل امتها
۳۴۶	مصونیت قرآن
۳۴۹	توجه‌گری در برابر حق
۳۵۱	اصحاب ائمه
۳۵۳	اصحاب حجر
۳۵۶	جبرگرایی مشرکان
۳۵۹	موعظه‌های الهی
۳۶۰	معراج
۳۶۴	فساد بنی اسرائیل
۳۶۷	هدایت قرآن به بهترین‌ها

۳۶۹	اشتباه انسان در مصداق خیر
۳۷۱	احسان به پدر و مادر
۳۷۳	مسئول بودن چشم و گوش و دل
۳۷۵	ادب سخن
۳۷۸	کرامت انسان
۳۸۱	نماز شب
۳۸۴	اصحاب کهف
۳۸۸	ثروتمند طغیانگر و فقیر مؤمن
۳۹۳	داستان موسی و خضر علیهما السلام
۳۹۸	زیانکاران خودپسند
۴۰۱	توصیه خانواده به نماز
۴۰۳	ورود همه به جهنم و نجات متقیان
۴۰۵	فلسفه نماز
۴۰۸	شیوه تبلیغ
۴۱۰	شرایط آمرزش
۴۱۳	غوغای سامری
۴۱۶	شفاعت
۴۲۰	آثار روگردانی از یاد حق
۴۲۲	غفلت از حساب
۴۲۵	آفرینش هدفدار
۴۲۷	نشانه‌های خدا در هستی
۴۳۲	ترازوهای عدالت در قیامت
۴۳۴	داستان ذوالنون
۴۳۷	صالحان، وارثان زمین
۴۳۹	زلزله بزرگ قیامت
۴۴۱	ایمان سطحی
۴۴۳	بزرگداشت شعائر الهی
۴۴۴	خداوند حامی مؤمنان

۴۴۶	دفاع
۴۴۸	روزی نیکو
۴۵۲	صفات برجسته مؤمنان
۴۵۶	چگونگی خلقت انسان
۴۵۸	زنگ خطر
۴۶۰	کیفر ناپاکان
۴۶۳	حجاب
۴۶۷	خداوند، نور آسمانها و زمین
۴۷۱	اطاعت و انضباط مؤمنان
۴۷۴	حکومت صالحان
۴۷۷	رعایت عفت در خانواده
۴۸۰	دوزخ، جایگاه منکران
۴۸۲	دوست ناباب
۴۸۵	مهجوریت قرآن
۴۸۷	هواپرستی
۴۹۰	جهاد بزرگ
۴۹۱	عباد الرحمن
۴۹۵	اندوه بزرگ پیامبر ﷺ
۴۹۸	قلب سلیم
۵۰۰	پابرهنگان
۵۰۲	شاعران در چشم انداز قرآن
۵۰۴	میراث انبیاء
۵۰۶	فال زدن
۵۰۹	هارون یاور موسی ﷺ
۵۱۳	توبه واقعی
۵۱۵	داستان عبرت انگیز فارون
۵۲۲	آزمایش، سنتی جاویدان
۵۲۷	لانه عنکبوت

۵۲۹	نماز بازدارنده از زشتیها
۵۳۱	پیشگویی قرآن
۵۳۲	ازدواج، کانون آرامش
۵۳۴	تحزب و گروه گرایی
۵۳۹	قدر شناسی از پدر و مادر
۵۴۱	پاداش عبادت‌های شبانه
۵۴۴	اولویت پیامبر ﷺ نسبت به جان و مال مسلمانان
۵۴۶	درسهایی از جنگ احزاب
۵۵۱	رهنمودهایی به خانواده دولتمردان
۵۵۵	طهارت اهل بیت ﷺ
۵۵۹	پوشش زنان
۵۶۱	انسان، حامل امانت الهی
۵۶۴	مترقان
۵۶۶	تضمین انفاق
۵۶۹	موعظه خداوند
۵۷۱	راه وصول به عزت
۵۷۴	دوزخیان نمی‌میرند
۵۷۶	عنصر انداز در رسالت پیامبران
۵۷۹	ثبت اعمال و آثار
۵۸۲	عهد خدا با انسان
۵۸۴	طول عمر و تحلیل قوای انسانی
۵۸۶	ذبح اسماعیل، آزمایش الهی
۵۸۹	سرگذشت ایوب علیهِ السلام
۵۹۲	سوگند شیطان
۵۹۴	پاداش بی حساب
۵۹۷	خودمحوری انسان
۶۰۰	مؤمن آل فرعون
۶۰۴	شاهدان قیامت

۶۰۷	همنشیتان بد
۶۰۹	تسخیر متقابل
۶۱۲	به جا ماندن نعمت‌ها
۶۱۵	روز جدایی
۶۱۷	دانا یان گمراه
۶۱۹	نهرها و نوشیدنی‌های بهشت
۶۲۳	فتح المبین
۶۲۷	ایمان و آرامش دل‌ها
۶۳۰	حرمت رهبری
۶۳۴	مَتَّ از آن کیست؟
۶۳۸	دوست نزدیک‌تر از من به من است
۶۴۰	مراقبان الهی
۶۴۲	حق سائل و محروم
۶۴۵	تضمین روزی
۶۴۹	شق القمر
۶۵۱	ناقه صالح
۶۵۳	اصناف سه گانه مردم
۶۵۵	مطهر و ناپاک
۶۵۷	نور ایمان
۶۵۹	مصائب و بلاها
۶۶۴	رهبانیت
۶۶۸	آداب مجلس
۶۷۱	اسوه‌های ایثار
۶۷۴	اسوه براءت از مشرکان
۶۷۷	آیین همزیستی
۶۷۹	اهمیت نماز جمعه
۶۸۲	ای که دستت می‌رسد کاری بکن
۶۸۴	مسئولیت خطیر در برابر خانواده

۶۸۶	 نمونه‌هایی از زنان مؤمن و کافر
۶۸۸	 اهمیت قلم
۶۹۰	 هنگامه دریافت کارنامه عمل
۶۹۳	 لجاجت منکران ولایت
۶۹۵	 هدایتگر نستوه
۶۹۸	 بحثی پیرامون جنّ
۷۰۰	 بصیرت انسان به خویشتن
۷۰۲	 اسوه‌های اخلاص
۷۰۵	 نقش فرشتگان در تدبیر امور
۷۰۷	 وای بر کم‌فروشان
۷۱۰	 گردنه سخت
۷۱۳	 الهام خوبیه‌ها و بدیه‌ها
۷۱۵	 سه دستور مهم
۷۱۸	 راه‌رهایی از خسران
۷۲۲	 وای بر عیب‌جویان
۷۲۵	 کوثر، عطیه الهی
۷۲۷	 پناهگاه مطمئن
۷۲۹	 منابع و مأخذ
۷۳۱	 فهرست الفبایی موضوعات

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ. (اسراء: ۹)
به درستی که این قرآن به استوارترین راه [و آیین]
هدایت می‌کند.

مقدمه

قرآن مجید کتابی است آسمانی که از سوی خداوند یکتا بر حضرت محمد ﷺ فرود آمده و در گذر زمان هرگز دچار تغییر یا کاستی و فزونی نگردیده است. هدف قرآن رهایی انسان از وادی جهل و غفلت و راهنمایی به سوی نور و تعالی و تکامل است: «كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ» (ابراهیم: ۱). کتابی که در هدایتگری اش هیچ ضعف و نقصانی وجود ندارد و بیان‌کننده همه چیز معرفی شده است: «تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ» (نحل: ۸۹) و هیچ سخن باطل و گمراه کننده‌ای امکان ورود به ساحت مقدسش را نداشته و نخواهد داشت. «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ» (فصلت: ۴۲). قرآنی که به فرمایش امیر مؤمنان علی علیه السلام کسی با آن همنشین نشد مگر اینکه از کارش با فزونی یا کاستی برخاست؛ فزونی در هدایت و کاستی از کوردلی.^۱ این کتاب دستاویزی محکم، نوری آشکار، شفای سودمند، چشمه‌ای سیراب‌کننده، نگهبان برای کسی که به آن تمسک جوید و وسیله نجات برای کسی است که به آن چنگ زند.^۲

در همه مراحل زندگی به ویژه به هنگام روی آوردن فتنه‌ها باید به قرآن پناه برد؛ چنان‌که رسول خدا ﷺ فرمود: «هنگامی که فتنه‌ها همچون پاره‌های شب ظلمانی بر شما

۱. نهج البلاغه، خطبه ۱۷۵.

۲. همان، خطبه ۱۵۵.

هجوم آورند، به قرآن پناه آورید؛ زیرا آن، شفاعت‌کننده‌ای است که شفاعتش پذیرفته شده و شکایت‌کننده‌ای است که شکایتش مقبول است. هر کس آن را پیش روی خود قرار دهد او را به سوی بهشت رهنمون شود و کسی که آن را پشت سر خود قرار دهد [و به آن بی‌اعتنایی کند] او را به سوی جهنم خواهد برد.^۱

قرآن اساس فرهنگ و آیین زندگی است و آشنا ساختن مردم با فرهنگ قرآن، یک ضرورت عقلی و مکتبی است. فرهنگ آن محدود به الفاظ و حروف و تلاوت و ترتیل و تجوید نیست، بلکه شناخت محتوایی آیات و سوره‌های این کتاب و حیانی مهم‌تر از شناخت لفظی و ظاهری آن است. کتاب حاضر در جهت نشر و گسترش فرهنگ و معارف قرآن تدوین و تنظیم شده و آیاتی از این کتاب الهی به ترتیب سوره‌ها انتخاب گشته و درباره هر یک شرح مختصری ارائه شده است. در این کتاب تلاش شده آیاتی انتخاب شود که فراگیری آنها از جهت مباحث اخلاقی، اعتقادی و اجتماعی برای عموم مخاطبان اولویت بیشتری داشته باشد و در شرح این آیات، از تفاسیر متعدد به ویژه المیزان، نمونه و مجمع البیان استفاده شده است.

ترتیب مباحث این کتاب بر اساس جایگاه آیات از ابتدا تا انتهای قرآن کریم است، اما برای سهولت استفاده، در پایان کتاب، فهرست الفبایی موضوعات نیز بدان افزوده گردیده است. امید است با تعلیم و تعلم مفاهیم والای قرآن کریم و نیز تدبر در آیات الهی، ضمن آشنایی بیشتر خود با فرهنگ قرآن، این فرهنگ را در جامعه اسلامی گسترش و تعمیق بخشیم.

در پایان از زحمات و تلاشهای پیگیر جناب آقای ابراهیم بلباسی برای تهیه فهرست الفبایی موضوعات و حجت الاسلام والمسلمین محسن آذری و جناب آقای سعدالله شمس‌الدینی برای چاپ این مجموعه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

پژوهشکده تحقیقات اسلامی